

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

системи внутрішнього забезпечення якості НФаУ стало проведення цільових аудитів, наприклад, із навально-методичної роботи.

Метою проведення внутрішніх аудитів є визначення відповідності функціонування процесу/підрозділу університету встановленим зовнішнім нормативам та внутрішнім вимогам, визначення потенціалу та ресурсів для поліпшення діяльності, виявлення зон діяльності, які потребують коригувальних дій й подальшого вдосконалення роботи.

Фактично, завданням аудитів є виявлення процесів і окремих операцій, реалізація яких пов'язана з ризиком для якості освітніх послуг. Функціонування СУЯ спрямовано на постійне вжиття запобіжних дій і зменшення таких ризиків, що сприяє підвищенню стабільності діяльності закладу та досягненню довгострокового успіху.

А (Act) Для досягнення стратегічних цілей та тактичних задач в університеті постійно здійснюється критичне аналізування системи управління якістю з боку керівництва (ДП А1.3-01-007). Саме цей процес продукує зміни, сприяє усуненню причин відхилення від запланованого для наступного циклу.

Отже, керівництво НФаУ забезпечує наявність ресурсів для підтримки внутрішньої локальної системи управління якістю.

Вважаємо, що провідну роль у мінімізації ризиків задля забезпечення якісної фармацевтичної освіти відіграє дієздатна система управління якістю, яка відповідає стандартам ISO 9001 та рекомендаціям Європейського простору вищої освіти (ESG).

Прогнозований вектор подальшого розкриття СУЯ НФаУ бачимо у подальшій сертифікації процесів за стандартами ISO на основі моніторингу показників результативності процесів системи управління з використанням ризик-орієнтованих технологій, SWOT-аналізу та актуалізації інноваційних напрямів розвитку вищої освіти.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

В.І. Булюк, З.М. Сахарова

Особливість дисципліни «Безпека життєдіяльності (далі БЖД)» полягає в тому, що вона має за мету не тільки збагатити студентів певним об'ємом знань, а й сформувати вміння розробляти алгоритми поведінки в конкретних надзвичайних ситуаціях. Головне - виховати розуміння, що повсякденне дотримання культури безпеки є необхідною складовою існування самого життя. Сприяти формуванню особистості безпечного типу - це сформувати у студентів навички самостійного оцінювання конкретної ситуації, прийняття та реалізації адекватних рішень у нестандартних умовах. Основою для розвитку цих здібностей є застосування на заняттях проблемно-ситуативного підходу при використанні методики системного аналізу.

Системність науки БЖД очевидна, і чинники складаються з технічних, суспільних, науково-природничих, економічних галузей знань, нерозривно поєднаних між собою. Єдність і взаємозалежність теоретичних знань і практичного досвіду, який накопичило людство, є основою для розробки алгоритмів поведінки в небезпечних ситуаціях, заходів для запобігання та ліквідації.

Сама сутність дисципліни БЖД вимагає використання системно-структурного підходу. Це методологічні засоби для визначення причин виникнення небезпечної ситуації, механізмів і розвитку, наслідків впливу на систему «Людина-життєве середовище». Системний аналіз для дисципліни БЖД - це сукупність методологічних засобів, які використовуються для підготовки й обґрунтування рішень зі складних проблем, в даному випадку безпеки.

Класифікацію методу системного аналізу згідно з педагогічними технологіями дидактики можна провести за наступними складовими:

- за рівнем застосування - локальна та модульна (модуль - безпеки техногенного характеру, локальність промислові аварії, небезпечні події транспорту, гідродинамічні безпеки, радіаційна, хімічна безпека та інш., як наслідок технічного розвитку);
- за провідним чинником психічного розвитку - соціогенна (спрямована на формування людини «безпечної типу»);
- за філософською основою - матеріалістична (базується на аналізі реальних подій);
- за науковою концепцією засвоєння - розвивальна та асоціативно-рефлекторна (встановлюється подія, а потім визначаються її складові);
- за ставленням до студентів - особистісно-орієнтована (технологія співробітництва);
- за орієнтацією: на особистісні структури - інформаційна (формування знань, умінь з застосуванням прикладів реальних подій), саморозвитку (набуття вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та розробляти засоби запобігання несприятливим подіям), прикладна (застосовуються знання фізики, хімії, географії, геології, психології та професійно-орієнтованих дисциплін);
- за типом організації та управління пізнавальною діяльністю - структурно-логічна (визначення небезпек, встановлення причин виникнення, аналіз наслідків), тренінгові (опрацювання та розробка алгоритму дій).

Пропонована педагогічна методика, для її успішного практичного впровадження, повинна передбачити створення викладачем особливих креативних умов діяльності студентів.

Викладач повинен:

1. **Усувати перешкоди для мислення.** Наприклад, перш ніж надати теоретичне визначення дисципліни БЖД, запропонувати логічний ряд запитань щодо пізнавальної проблеми: «Чому на сьогоднішній день проблема безпеки людини є актуальною?», «Як ви розумієте саме поняття «безпека»?», «Які

проблеми прагне вирішити ця наука?», а під час обговорення відповідей студентів спонукати підтверджувати аргументи конкретними прикладами.

2. Розвивати сприйняття події як угруповання взаємозалежних складових. Так, під час аналізу системи «Людина - життєве середовище а саме, проблеми безпеки, пов'язаної з людським фактором, модулюється послідовність подій та дій людини, які сприяють виникненню безпеки.

3. Підтримувати живу уяву. Наука БЖД базується як на теоретичних положеннях, так і на практичному досвіді. Тому при розгляданні конкретних небезпек методично правильним є звернення до студентів з пропозицією поділитися досвідом, якщо вони були свідками подібних подій або бачили особливості їх проходження із засобів інформації.

4. Приділяти увагу роботі підсвідомості. Необхідність у безпеці для людини, як живої істоти, є постійною потребою. Для розвитку вміння інтуїтивного реагування доцільним є застосування ситуаційних завдань двох типів: перший - вибрати правильну послідовність дій із запропонованих варіантів (цей тип завдань дозволяє сформувати систему логічно пов'язаних етапів дій); другий - більш складний варіант, який дозволяє розробити послідовність дій самостійно.

5. Утримуватися від категоричних оцінювань. Це один із головних постулатів педагогіки співробітництва: у випадку наявності недоліків у відповіді або запропонованих діях виправляти їх не викладачеві, а звернутися до студентів з пропозицією: «Яка з дій потребує уточнення?», «Що краще зробити?», «Що ви вважаєте за головну причину?» та ін.

6. Розширювати об'єм знань. На заняттях з БЖД розглядаються надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного характеру. З метою створення у студентів системи засвоєння знань доцільно розглядати кожен їх вид з дотриманням наступної послідовності: теоретичне визначення та особливості безпеки на сучасному етапі; встановлення причин виникнення; аналіз факторів безпеки; визначення наслідків; розробка алгоритму дій під час події; заходи запобігання; висновок про актуальність безпеки.

Принцип системності покладений і в основу розробки структури заняття як подання матеріалу, так і його закріплення.

На підсумковому етапі вивчення курсу БЖД з метою удосконалення вміння проводити системний аналіз безпеки, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між складовими небезпечної події закріплюються навички аналізу й узагальнення знань теоретичних положень і практичних надбань. Для цього студенти виконують комплексний аналіз небезпечної події, яка реально сталася у світі.

Студенти проводять аналіз подій за наступним планом:

- Інформація про надзвичайну ситуацію (з посиланням на джерело).
- Теоретичне визначення цієї надзвичайної ситуації, характеристика шкідливих, небезпечних, вражаючих факторів.
- Аналіз безпеки, встановлення її рівня.

- Визначення ризику.
- Встановлення впливу надзвичайної ситуації на природне середовище, інфраструктуру, людину.
- Розробка алгоритму поведінки людини, яка потрапила в зону надзвичайної ситуації.
- Алгоритм надання першої медичної допомоги потерпілому від цієї надзвичайної ситуації.
- Засоби запобігання виникнення надзвичайної ситуації.
- Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації.
- Інформація про аналогічні надзвичайні ситуації.

Висновок: Робота над цим завданням дає можливість студентам ще раз замислитися над цінністю людського життя, необхідністю дотримуватися правил безпеки, заздалегідь прораховувати власні можливості перед виконанням певної дії. Виконання роботи за визначеним планом дозволяє ґрунтовно проаналізувати чинники, які впливають на здоров'я, працездатність людини, визначають умови її існування та життєдіяльності. Підтверджує головне правило безпеки: «Передбачити, уникати, діяти».

ЕЖЕКТОРНА ХОЛОДИЛЬНА МАШИНА НА БУТАНІ

І.О. Подмазко, О.С. Подмазко, Н.О. Піщанська

Доля електроенергії, що витрачається на виробництво штучного холоду, стає відчутнішою в енергетичному балансі багатьох країн світу, що робить актуальним питання енергопостачання холодильних машин. У зв'язку з цим останніми роками зріс інтерес до тепловикористовувальних холодильних машин, що утилізують відкидне тепло, вторинні енергетичні ресурси (ВЕР) і сонячну енергію.

Нині при використанні відкидного тепла і ВЕР перевага, в основному, віддається теплу високого і середнього потенціалу. Це, з одного боку, обмежує сферу застосування низькопотенційного тепла, доля якого досягає 60 % від загальної кількості споживаної первинної енергії. З іншого боку, отримання і використання тепла низького потенціалу простіші, ніж високого і середнього, джерела його поширеніші, вартість - найнижча, і тому його застосування заслуговує на особливу увагу.

Утилізація низькопотенційного тепла і ВЕР в тепловикористовуючих генераторах холоду, у тому числі в ежекторних холодильних машинах (ЕХМ), може дати значну економію палива, електроенергії, матеріальних і трудових витрат, а також сприяє захисту довкілля від забруднення.

Одним з перспективних напрямів істотної економії енергії і охорони довкілля від забруднення є впровадження систем утилізації ВЕР в газотранспортній галузі. Найбільш доцільне впровадження таких систем

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Шляхи забезпечення якості освітніх програм: змістовність відображення у публічному просторі процесу їх реалізації	
О.Л. Кірдан, О.П. Кірдан	259
Сертифікація ISO як шлях забезпечення якості вищої освіти: кейс Національного Фармацевтичного Університету	
А.А. Котвіцька, О.І. Назарко	262
Використання методики системного аналізу при викладанні дисципліни «Безпека життєдіяльності»	
В.І. Булюк, З.М. Сахарова	265
Ежекторна холодильна машина на бутані	
І.О. Подмазко, О.С. Подмазко, Н.О. Піщанська	268
Залучення студентів до науково-дослідницької роботи	
В.О. Волчок	270
Сторітеллінг у практиці викладання у ЗВО	
А.К. Д'яконова, Т.В. Стрікаленко	271
Роль емоційно-грального компоненту в навчальному процесі	
А.Л. Цикало, Ю.П. Чухрій	272
Сучасні вимоги до якості вищої освіти	
Т.А. Берегова	273
Практическая работа студентов как основа подготовки высококвалифицированных специалистов на кафедре Технологии вина и сенсорного анализа	
А.Л. Ходаков, О.В. Радионова	275
Методологія формування вибірки експертів для дескриптивного панельного сенсорного дослідження	
О.Б. Ткаченко, Н.В. Каменева, О.О. Тіглова, Т.С. Сугаченко	276
Формування та розвиток особистості студента у сучасній системі вищої освіти	
О.В. Радіонова, О.Б. Ткаченко, Ф.А. Трішин, Г.О. Саркісян	279
Методика викладання Кріогенної техніки: лабораторний практикум	
М.Б. Кравченко	282
Деякі аспекти методики викладання курсу «Програмування мобільних пристроїв» у ВНЗ	
Н.В. Слушна	284
Особливості вивчення методики розробки систем керування з нейрорегуляторами	
О.О. Гурський	285
Актуальні тенденції в дизайні інтер'єру	
С.Є. Польова	286
Вища Школа Педагогічної Майстерності - досвід і професіоналізм	
Я.А. Голінська, Г.Й. Євдокимова	288
Професійна компетентність викладача - ефективна підготовка майбутніх фахівців	
Л.К. Овсянникова, С.С. Орлова	290